

державної податкової служби податкових декларацій, документів фінансової звітності відповідно до закону; 5) наявність в Єдиному державному реєстрі запису про відсутність підприємства за вказаним його місцезнаходженням. [5, с.156].

Підсумовуючи сказане, можна узагальнити підстави добровільного припинення сільськогосподарського підприємства, якими є: ініціатива власника (власників); закінчення строку, на який створювалося підприємство; досягнення мети, для якої створювалося підприємство. Так само можна визначити й підстави примусового припинення сільськогосподарського підприємства: порушення антимонопольного законодавства;; визнання підприємства банкрутом; скасування державної реєстрації. Також окремою підставою припинення діяльності сільськогосподарських підприємств слід виділяти припинення їх прав на землю або ж прийняття рішення про приватизацію [2]. Які ж особливості припинення сільськогосподарських підприємств шляхом банкрутства? Насамперед, банкрутством можна назвати визнану господарським судом неможливість сільськогосподарського підприємства відновити свою платоспроможність та задовольнити визнані судом вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури [2].

1) У разі продажу об'єктів нерухомості, які використовуються для цілей сільськогосподарського виробництва та є у власності сільськогосподарського підприємства, що визнане банкрутом, за інших рівних умов переважне право на придбання зазначених об'єктів належить сільськогосподарським підприємствам і фермерським господарствам, розташованим у даній місцевості.

2) У разі ліквідації сільськогосподарського підприємства у зв'язку з визнанням його банкрутом рішення щодо земельних ділянок, які є у власності такого підприємства, надані йому в постійне чи тимчасове користування, у тому числі на умовах оренди, приймається відповідно до Земельного кодексу України [1].

Отже, припинення діяльності сільськогосподарських підприємств слід розглядати як субінститут аграрного права [4, с.236].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
2. Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14 травня 1992 р. (у редакції Закону від 30 червня 1999 р. № 784-ХІУ): [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>.
3. Аграрне право України: підруч. / за ред. О. О. Погрібного. – К.: Істина, 2007. – 448 с.
4. Аграрне право України: підруч. / В. М. Єрмоленко, О. В. Гафурова, М. В. Гребенюк [та ін.]; за заг. ред. В. М. Єрмоленка. – К.: Юрінком Інтер, 2010. – 608 с.
5. Аграрне право України: Підручник / В.З. Янчук, В.І. Андрейцев, С.Ф. Василюк та інші; За ред. В.З. Янчука. – 2-е вид. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 720 с.

А. Остапюк

Науковий керівник – к. ю. н. Заболотна Н. Я.

ДЕРЖАВНЕ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО ЯК СУБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Законодавство України не містить спеціального закону про державні сільськогосподарські підприємства. Зі змісту Господарського кодексу України можна зробити висновок, що державне сільськогосподарське підприємство – це таке підприємство, яке не є власникам закріпленого за ним майна. Воно перебуває в державній власності і надається йому на праві повного господарського відання або оперативного управління не тільки для виробництва найважливіших видів сільськогосподарської продукції, а й спеціальних видів рослин [1].

Правовою основою для здійснення господарської діяльності державними сільськогосподарськими підприємствами є статут підприємства та чинне законодавство, яке регламентує його діяльність. Статут визначає правосуб'єктність підприємства, який затверджується власником майна суб'єкта господарювання чи його представниками. У статуті містяться відомості про найменування й місцезнаходження підприємства, мету й предмет його діяльності, розмір і порядок утворення статутного та інших фондів, порядок розподілу прибутків і збитків, про органи управління та контролю; їх компетенцію, про умови реорганізації та ліквідації суб'єкта господарювання; а також про інші особливості організаційної форми суб'єкта господарювання.

Ознаками державного сільськогосподарського підприємства є:

1) це самостійний суб'єкт господарювання в аграрному секторі економіки, який має статус юридичної особи — має самостійний баланс, поточний та інші рахунки в установах банків, печатку зі своїм найменуванням та ідентифікаційним кодом;

2) створюється компетентним органом державної влади в розпорядчому порядку на базі відокремленої частки державного майна;

3) майно державного сільськогосподарського підприємства перебуває в державній власності і закріплюється за ним на праві господарського відання або оперативного управління;

4) це спеціалізовані сільськогосподарські підприємства. Діяльність таких підприємств може бути спрямована не тільки на вирощування, перероблення та реалізацію сільськогосподарської продукції, а й на впровадження національних і регіональних виробничих, науково-технічних програм щодо розвитку АПК в цілому;

5) реорганізація і ліквідація такого підприємства провадиться за рішенням власника [3, с. 122].

Державні сільськогосподарські підприємства залежно від способу утворення та формування статутного фонду поділяються на унітарні та корпоративні. За ст.63 ГК унітарне підприємство створюється одним засновником, який надає потрібне для цього майно, формує відповідно до закону статутний фонд, не поділений на частки, затверджує статут, розподіляє доходи, безпосередньо або через керівника, керує підприємством і формує його трудовий колектив на засадах трудового найму. Корпоративне підприємство утворюється двома або більше засновниками за їх спільним рішенням, діє на основі об'єднання майна та/або підприємницької чи трудової діяльності засновників, їх спільного управління справами, на основі корпоративних прав [1].

Розподіл прибутку (доходу) державних сільськогосподарських підприємств здійснюється відповідно до затвердженого фінансового плану. У фінансовому плані затверджуються суми коштів, які направляються державі як власнику і зараховуються до Державного бюджету України.

За даними Державного комітету статистики України станом на 1 жовтня 2018 року у нашій державі відбувається істотне скорочення державних сільськогосподарських підприємств [2]. Це зумовлено, з одного боку, низькою економічною стабільністю в державі, а з іншого боку, для ефективного їх функціонування важливим завданням є створення належної законодавчої бази, яка би врахувала особливості таких суб'єктів господарювання, зумовлені як відповідною формою власності, так і специфікою основного виду діяльності – сільськогосподарського виробництва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Господарський кодекс України: від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#n380>*
2. *Дані Державного комітету статистики України Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/edrpy/ukr/EDRPU_2018/ks_opfg/ks_opfg_1018.htm*
3. *Жушман В.П. Аграрне право України.-Х., 2010. – 294 с.*